

Свѣтълин

Вѣстникъ за информация, култура и народно стопанство.

Урежда се отъ редакционенъ комитетъ при сътрудничеството на обществени дѣйци и др. Излиза всѣка Недѣля Абонаментъ за 3 мѣсеци 8 лева. Единъ брой 50 ст. За обявления се плаща: на I стр. 80 ст. кв. см. на останалитѣ по 60 ст. на учреждения по 60 ст. дума. Ржкописи не се връщатъ. Адресъ: г. „СВѢТЛИНА“

Г-ца Славка Райчина

и
Г-нъ Вельо Бошняковъ

Ще се вѣнчаатъ на 20 того въ понеделникъ 10 ч. сутринята
Настоящото замѣня отдѣлни покани.
Дупница. Силистра.

Г-ца Виктория Т. Захариева

и
Г-нъ Иванъ Хр. Занкинъ

Ще се вѣнчаатъ на 26 юни т. г. въ 10 ч. прѣдъ пл. с. Рила.
Настоящото замѣня пропуснати покани.
Поздравленията ще се приематъ въ черквата.
Дупница, юни 1921 год.

Г-ца Елисавета. Ув. Крайкова

и
Г-нъ Янко Радевъ

ще се вѣнчаатъ на 20 того, 10 часа пр. пладнѣ въ черквата
„Св. Вогородица. Поздравленията ще се приематъ
въ черквата. Настоящото замѣня отдѣлни покани.
Дупница, юни 1921 година.

ВЪ НОВООТКРИТИЯ МАГАЗИНЪ „РИЛСКА ТЕМЕНУГА“

на
Костадинъ Падаревъ

(подъ II Мирово Сѣдилище) ще намѣрите най-хубави:

- 1) Пури, кремове, парфюми, одеколони, тоалатни сапуни и др. парфюмерийски артикули.
- 2) „Одолъ“, „одентинъ“, прахъ, пасти и четки за зѣби;
- 3) Чисти швейцарски шоколади, какао и брашно „Нестле“;
- 4) Ванилия, амониачна сода и бакпулверъ за сладки;
- 5) Специалитети: „Маршъ, Маршъ“, противъ потене на краката, „Пълхоизтрѣбителъ“ за изтрѣбление на мишките, прахъ противъ дървеницитѣ, „Мазолинъ“ за изкореняване мазолитѣ, „Депино“ противъ крастата въ добитѣка и разни други материяли.

Три кревата

желѣзни за по единъ човѣкъ съ туфлени, юргани и чаршави се продаватъ на износни цѣни. За свѣденіе редакцията.

ГОТОВИ

МЕБЕЛИ отъ сухъ орѣховъ материалъ за контори и кѣщи ще намѣрите винаги при **Илия Иосифовъ**, на главната улица срѣщу Бр. Панчаревски.

Търсете само цигаритѣ „КАРТЕЛЪ“.

Кр. Войковъ — зболѣкаръ

Опасни прѣдрасждѣци

ОКОЛО МЛЪЧНОТО ЗЖБОНИЧАНО.

Прорѣзването на млѣчнитѣ зѣби е единъ отъ най-важнитѣ физиологически процеси въ дѣтския организъмъ, който се започва въ второто полугодие на неговия слѣдуробенъ животъ и свършва къмъ края на третата година. Въ всичкитѣ врѣмена той је билъ центъръ на особенъ практически интересъ, а заедно съ това и на много опасни прѣдрасждаци и суевѣренія.

Нормално, първитѣ млѣчни зѣбчета въ младенца се появяватъ къмъ 6—8 мѣсець и постепенно, съ по-малки или по-голъми интервали се явяватъ и другитѣ такива. Най-напрѣдъ се показватъ долнитѣ два централни рѣзѣци, а двѣ-три недѣли по-късно и горнитѣ централни рѣзѣци. Слѣдъ тѣхъ идатъ горнитѣ и долни странични рѣзѣци, първитѣ млѣчни кѣтници, кучешкитѣ и най-послѣ вторитѣ кѣтни зѣбчета. Така че къмъ края на първата година всички горни и долни рѣзѣци трѣбва да сѣ на лице, а къмъ срѣдата или края на третата година и останалитѣ 12 млѣчници.

Всѣко чувствително отклонение отъ тази норма показва, че има нѣщо ненормално въ дѣтския организъмъ, макаръ и на пръвъ погледъ да се не хвърля на очи.

Има случаи, макаръ и много рѣдко, дѣто дѣца се раждатъ съ по едно или нѣколко млѣчни зѣбчета. Обикновено тѣ сѣ неустойчиви и скоро падатъ сами. Около такива ненормални явления, по-рано, па и сега още, съществуватъ различни легенди, но най-често се смѣтатъ като добро прѣдсказание за дѣтето: ще стане великъ или много богатъ човѣкъ. Такъвъ напримѣръ се е родилъ Мирабо.

Много по-често се случва, първитѣ зѣбчета да се покажатъ не на 6—8 м., а на 3—4 или 5 мѣсець. Родителитѣ на такива дѣца съ радостъ констатирайтъ този фактъ и вѣрватъ, че това е признакъ на здравъ и добръ развитъ организъмъ въ тѣхната рожба. Въ сжщностъ работата стои по-иначе — то трѣбва да се счита за явление патологическо.

„Въ основата на такъво рано прорѣзване на млѣчнитѣ зѣби“, казва професоръ Звершовски, одонтологъ отъ първа величина, „не рѣдко лѣжатъ измѣненія въ челюстнитѣ кости отъ общъ характеръ; и отъ насъ лично най-често е наблюдаванъ такъвъ процесъ на рано прорѣзване въ дѣца съ *наследственъ сифилисъ*“. Сжщо така паталогическо явление е и закъснѣлото прорѣзване на млѣчнитѣ зѣби. Разбира се, закъснѣлия съ 2—3 мѣсеца отъ нормалнитѣ дати се случватъ много често и тѣ не бива да се приписватъ на нѣкой болѣзненъ процесъ въ дѣтския организъмъ. Обаче, ако това отклонение прѣвѣши съ 6—7 мѣсеца нормалното зѣбоничане, ще трѣбва да се търси причината въ нѣкое конституционално заболяване — най-често *рахитизма*. Има отблѣзани случаи и съ много голѣми закъсненія. Дѣто първото млѣчно зѣбче се е показвало на 4—5 год. възраст и къмъ края на 15—20 г. сѣ били на лице всички 20 млѣчници. Въ основата на тѣзи закъсненія винаги е лежалъ рахитизма.

Както при ранното, така и при закъснѣлото зѣбоничане сѣвѣта и контрола на лѣкаря е еднакво наложителенъ, за да могатъ на врѣме да се взематъ мѣрки и отстранягъ болѣзнитѣ процеси въ дѣтския ор-

ганизъмъ. Другъ единъ прѣдрасждѣкъ, съ вѣкове наслояванъ всрѣдъ всички народи и свързанъ съ млѣчното зѣбоничане, е приписванитѣ разстройства на дѣтския организъмъ въ този периодъ.

По прирола, човѣкъ е склоненъ къмъ обобщения. Достатъчно е съвсѣмъ случайно само извѣстно заболяване на дѣтето да съвпадне по дата съ прорѣзването на нѣкой зѣбъ, изплашенитѣ родители, измжчени отъ дълги безсънни нощи, веднага хвърлятъ всичката вина върху зѣба.

Но не сѣ само невѣжитѣ и неопитни родители, които мислятъ така. Имало и лѣкари, които сжщото вѣрватъ и за много сериозни заболявания причината търсали въ зѣбоничането. Така напримѣръ, знаменития лѣкаръ Hufeland 1836 г. на зѣбоничането отдавалъ всички дѣтски болести, като по-чвалъ отъ разстройствата въ стомачочревния трактъ и свършвалъ съ мозъчната водянка. А по-късно въ 1845 год Hahnemann получилъ даже и академическа премия за своята работа върху дѣтскитѣ заболявания въ свръзка съ зѣбоничането, къмъ които причислявалъ крастата, холерата и др. инфекци заболявания.

Другъ нѣкой си лѣкаръ пъкъ, за утѣшение на майката която се оплаквала отъ силна диария на дѣтето си, казвалъ, че причината е зѣбоничането и ще оздравѣе, слѣдъ като почне да отива по 40 пѣти на день. За съжаление, обаче дѣтето не дочакало този идеалъ. Слѣдва.

Дупнишкото Туристич. Д-во „Рилски езера“ въ събранието на 12 т. м. избра ново настоятелство, което на 15 т. м. се конституира така: Прѣдседателъ Станиславъ Казаконъ, подпрѣдседателъ Стойчо Стайковъ, касиеръ Ст. Тодоровъ, домакинъ Г-нъ Константинъ Шангаловъ, свѣтннкъ Архитектъ П. Янакиевъ и контролна комисија: Димитръ Мирковъ, Тодоръ Казаконъ и Костадинъ Мушковъ. За уредникъ на Археологическия клонъ при дружеството се избра художника Димитръ Топлийски, за свѣтници: Кирилъ Наконъ и прѣдседателя на Туристическото Д-во.

Въ събранието се повдигна въпроса за постройката на хижата, избра се една комисија която ще ржководи работата. Комисията е шесточленна, като влизатъ трима члена отъ отъ Юнош. Тур. д-во, въ комисията влизатъ прѣдседателя на д-вото Станиславъ Казаконъ, Архитектъ П. Янакиевъ и Георги Богдановъ, а отъ Юнош. прѣдседателя на д-вото и двама члена „за прѣдседатели на тѣзи комисија се избра Архитектъ Янакиевъ.

Въ изгнание

(изъ живота на рускитѣ бѣжанци).

Хубавъ юнски день. Величествената и горда Рила високо издигаше своитѣ върхове къмъ небеснитѣ висини. Многобройни барички и рѣчички извираха изъ дълбинитѣ и; събирайки се една съ друга, лжкатушно се плѣззяха по нейната снага, буйно и пѣнливо, удрайки се отъ скалитѣ прорѣзваха я дълбоко и се спускаха надолу по рилската котловина. По сжщата тая долина по течението на рѣката — се строе дековилна линия, която ще свързва таинствената Рила съ своитѣ вѣковни гори — манастира съ своето историческо минало.

Много работници работѣха тамъ. Въ една група работници руски бѣжанци работѣха и двѣ жени. Облѣклото имъ бѣ скромно. На главата си имаха бѣли кѣрпи спуснати надъ очитѣ за да не ги гори слънцето, но при все това послѣдното бѣше дало своя отпечатѣкъ по лицата имъ.

И двѣтѣ ходѣха безъ обуца, по чорани, на които стѣпалата бѣха подлатени съ дебела груба материя за да не си докопѣт остриѣ камънички, които изобилствуваха.

Часътъ приближаваше 12. Мария, тѣй се казваше по-ниската отъ тѣхъ, повдигна глава и като

погледна къмъ слънцето съ една видима умора попита д-умарката си:

— Не е ли дошло врѣме за обѣдъ?

Наташа тѣй бѣше името на другата, като остава лопатата сѣдна и кѣсайки овисналитѣ парчета отъ чоранитѣ си добави: Наближава.

Мария бѣше жена на руски полковникъ отъ богато сѣмейство, а Наташа дѣщеря на князь Х, който прѣкарваше послѣднитѣ си дни по тия мѣста прѣхранвайки се отъ единствения трудъ на дѣщеря си, която работѣше съ лопата по линията.

Слѣдъ малко свирката на надзирателя извѣсти прѣкротяване работата. Наташа взе лопатата и се опѣти за бараката въ която живѣеше, намѣри баша си вѣнъ прѣдъ нея, който оправяше огъня подъ едно глинено гърне, въ което се варѣше нѣщо. Той имаше около 70—75 години и имаше голѣма бѣла брада. Дрѣхитѣ му бѣха отъ хубавъ платъ, но отъ дългото носене изтѣркани и скжсани, тукъ тамъ закърпени съ конци, каквито въ случая е имало.

— Добъръ день татко!... каза Наташа и отъ умора, захвърли лопатата прѣдъ бараката, наведе се и цѣлуна баша си по челото.

Баша ѝ, ставайки, и отговори на поздрава. На една импровизирана маса отъ сандѣчни дѣски, тя сложи двѣ лжжици, нарѣза хлѣбъ, и сипа въ една глинена паница гозба. Стария князь прѣди да седне обърна се къмъ изтокъ прѣкрѣсти се, прочете една

малка молитва и сѣдна. Взима-ки парче хлѣбъ каза на Наташа:

— Днешния день, дѣще, е много горѣщъ!...

— Да, татко, другъ такъвъ топълъ день не сме имали до сега. Струва ми се, че отъ сутринята до сега се е изменила цѣла селмица. Днесъ ми е много досадно!.

— Да топло и... досадно!.. но...

Слѣдъ тия приказки обѣда мина мълкомъ. И на двамата бѣ тежко и не си приказваха защо тоя и много други дни имъ сѣ все „така досадни“. Въ душитѣ си знаеха отговора на тия болки, но се страхуваха единъ отъ други да си кажатъ, да не би съ това да увеличатъ още по-вече, душевнитѣ мъки. Наташа прибра каквото имаше на масата и влѣзе въ бараката да си полѣгне, както това правѣше всѣки день до почване на слѣдобѣдната работа.

Лѣглото ѝ бѣ на земята, послано съ изсѣхнала трѣва и папѣртъ и покрито съ едно овехтѣло изцапано одеало. Надъ него въ единия край имаше бѣла бродирана възглавница въ срѣдата съ два инициала Н. П. ушити съ небесна коприна. Тя се трѣшна на лѣглото и съ погледъ впитъ въ тавана се мжчеше нѣщо да си спомни.

Князя слѣдъ малко надникна и като видѣ, че Наташа спи, тихомъ притвори вратата като остана вѣнъ да закърпва едната си скжсана обувка.